

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

De catenis. Sermo. xiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

De catenis peccatorum.

tem induēdus erat sibi portari fecit: demū p̄ ciuitatē ipsum ostēdendo oib⁹ clamari fecit. Zātū portat de reb⁹ suis rex Saladinus potētissimus & magn⁹. ¶ Tertiu⁹ bonū quo mors priuat amatores mūdi est corporis voluptas. In morte nāq; deficiunt delectose vestes: instrumētōy melodie: picture in pānis et in cameris: cibaria delicata: accipitres canes: & alia h̄mōi q̄ faciūt ad corporis delectationē: immo erasē ipsum corpus cadauer faciūt. Eius oculi non videbūt lumen: facies efficiet pallida: manus nihil amplius poterūt tāgere: pedes nō poterunt ambulare: lingua nō poterit loqui: labia nō poterūt moueri: aures nihil audiēt. O mors crudelis: o mors dira: o mors amara: q̄ amarum est iudiciū tuū. Sed vbe illis qui nimis tenuerūt corpus delicate. Quidā faciēt cōtra mortē: Deu mors misera q̄ miserōs facis mundanos & terrenos. Quod hoc sit verū patet ex dicto Diogenis: q̄ de cesare ait: Intuit⁹ sum vt videre cadauer cesaris liuido colore coloratū: putredine circūdatū: aluum eius diruptū: & vermiū cateruas per illud discurretes: duo famelici angues pascebant in foueis oculoꝝ crines nō adhibebāt capiti: dētes patebāt labijs cōsumptis: & dixi. Ubi ē cesar chorus puellarū: magnitudo diuitiarū: caterua baronū: acies militū: Ubi sunt canes venātes: eq̄ veloces: aues rapaces thalamus depict⁹: lectus eburne⁹: atrium aureū: Ubi sunt vestimēta mutatoria: cibaria diuersa: canticū lire: organoꝝ sonitus: odor aromaticus: Te vberent hōies: timebāt principes: colebant vrbes. Ubi est tāta potētia: tāq; preclara magnificentia magnifica: Et r̄ndit mibi. Vex oīa defecerunt in me: quādo defecit sp̄s meus: & reliquerūt me in hoc misero sepulcro circūdatum putredine carnis mee. Audiant ergo vniuersi mortales: q; in hoc mūdo nihil est bonū: nisi deū timere & in eo totā sp̄z suā ponere: in quo sunt thesau

ri absconditi. Quid inquā p̄sunt oīa frater diuitie? Quid vana gloria? Quid leticia mūdi: cū non liberēt nec defendere possint a morte nec ab eius furore. Ecce em̄ q̄ sedebat heri gloriosus: modo cōsumit vermicibus in sepulcro. Cur ergo supbis vermibus & cinis: q; puluis es: & in puluerē reuertes. Ergo aīa reuertere ad dñm deū tuū. & considera quia in hoc mūdo misero: nulla est vera salus: nulla requies: nulla spes. In ip̄o ergo deo oēm felicitatē tuā pone: & ei mūdo puro corde ac corpore seruire stude: vt euadere possis mortē sempiternā: ac acquirere gloriā eternā: ad quā iesus x̄ps nos eternaliter p̄ducit: qui est benedic⁹ i secula seculoꝝ. Amē. ¶ De catenis peccatoꝝ. Sermo. iiii.

Vidi angelum

descēdētē de celo: habētē clauē abyssi & catenam magnā in manu sua Apoc. ix. Infirmitates curande dilectissimi in xpo iesu: nō aliter curant: nisi per medicinas eis contrarias: v̄puta infirmitates calide p̄ medicinas frigidas: & ecōuerso. Et hoc cōfirmat Aristo. ij. et̄b. di. Medicinā habet fieri p̄ cōtraria. & viij. Cōtraria cōtrarijs curant. Quare antiquus ille serpens generis hūani inimicus: vidēs hōiem illuc posse cōscēdere per humilitatem: vnde ipse p̄ superbiam corruerat cōfirmat⁹ in dei odio & nostri inuidia semper querit nos precipitare: & ad baratū vbi ipse est deducere per frequentē peccatoꝝ mortalitā. Et q; scit nos per penitentiā in hac vita posse resurgere: conat⁹ multis modis in t̄sis nos ligare ne resurgam⁹: vt in his moriendo eternaliter pereamus. Propter hoc dicit thema nostrum: videlz. Vidi angelū. i. diabolu⁹ descēdētē de celo. i. per superbiam cadentem habentem clauem abyssi: & catenam magnā in manu sua. i. ligamēta ad ligādū aīas ne vere peniteant: sed eternaliter pereāt. Que

volentes dissoluere: et de animabus no-
stris extirpare: ut possumus penitere: ne-
cesse est malleos fortes habere: quod ipsas
catenas dirumpant: ligamenta quoque dissol-
uant. Sed quod opposita iuxta se posita ma-
gis elucescant: videamus primo catenam
et ligamenta quod sigillatim per medicamen-
ta contraria dissoluemus. Et scriptura
enim sacra ait percipere potuit: catena ista
magna habet novem modos: quos ne-
cesse est solvere et totaliter destruere: ut
a peccatis nos ipsos solvamus: videlicet

- Prima dicitur infidelitas.
- Secunda dicitur despabilitas.
- Tertia dicitur horribilitas.
- Quarta dicitur difficultas.
- Quinta dicitur exemplaritas.
- Sexta dicitur delectabilitas.
- Septima dicitur timiditas.
- Octava dicitur presumptuositas.
- Nona dicitur longanimitas.

Quonia ergo catena magna et
terribilis est infidelitas. Ad-
rari enim soleo tantam diversita-
tem hominum tam diversimode
operantium. Quidam enim bene: quidam melius:
quidam vero optime: quidam male: aliquid
peius: nonnulli pessime operantur. Sed si
naturaliter invenio quod ista diversitas non cau-
satur nisi ex defectu aut a diversitate si-
dei. Et quis dicant omnes se credere:
non tamen omnes illa que credunt eodem
fiderant et investigant. Quod autem hoc
sit verum probatur.

Primo per rationem.

Secundo per auctoritatem.

Tertio per exemplum.

Quod primo per rationem fit. Sententia est
Aristo. in principio de sensu et sensato.
Nihil est in intellectu quin prius fuerit
in sensu. Quod si per intellectum non co-
gnoscatur: nec per voluntatem amatur
sicut ipse ait in. ii. de anima. Voluntas
non fertur nisi in precognitum. Et Aug.
x. de trini. c. j. ait: Firmissime novimus
amari nisi nota non posse. Quod si non
amatur: nec etiam propter illud aliquid
boni operatur. Si ergo volumus bene

agere: et in virtutibus insudare: necesse
est bonum premium propter quod opera-
mur cognoscere: quod finis movet operan-
tem ad agendum. ii. phys. Sed ipsum bonum
supernum et felicitatem eternam non possumus
naturaliter cognoscere: ergo necesse est
ut supernaturaliter cognoscamus: et hoc
est per fidem. Quanta ergo erit fides:
tanta erit cognitio: quanta erit cognitio:
tanta erit affectio: quanta erit affectio:
tanta erit virtutis operatio. Ergo de
primo ad ultimum quanta erit fides: tan-
ta erit operatio. Rursus per eandem ra-
tionem pena eterna malum esse acerbissimum
naturaliter cognoscere non possumus: er-
go supernaturaliter per fides. Si ergo
volumus peccata deuitare necesse est pe-
na ad quam peccata inducunt nos cognosce-
re. Et tanta erit peccati deuitatio: quan-
ta erit pene cognitio. Si ergo non est
nisi per fidem: quanta erit fides pecca-
torum deuitatio et odium. Per hanc ergo
rationem propter opera bona et mala procede-
re a profectu et defectu fidei. **Q**uod secundo
hoc idem probatur per auctoritatem Aug.
di. Fides mensurat actioes. Et per illud
Lact. ii. diuinarum instituta. aduersus gen-
tes. c. j. circa principium. Nam dum existimant
nulli deo nos esse cure: aut post mortem
nihil esse futuros totos se libidinibus
addicunt. Et dum licere sibi putant hau-
riendis voluptatibus scienter incubunt:
per quas imprudenter laqueos mortis
incurrunt. Ignorant enim que sit hominis
ratio: quam si tenere vellent: in primis
deum suum agnoscerent: virtutem iusti-
tiamque sequeretur: terrenis figuris ani-
mas suas non substernerent et mortiferas
libidinum voluptates non appeterent
hec ille. Probatur etiam auctoritate sacre
scripture. Et primo Moysi dicentis Nu-
meri. xx. Quia non credidistis mihi ut
sanctificaretis me coram filiis israel: non
introducetis hos populos in terram quam
dabo eis. Item. i. Paral. xvi. Prebet for-
titudines his qui corde perfecto credunt
in eum. et Tobie. ii. Viram illam expecta-
mus quam deus daturus est his qui fidem

De catenis peccatorum.

suā nunq̄ mutant ab eo. 7 Esa. vij. Si non credideritis nō permanebit: q̄ in peccatū rues. Ideo d̄: Abachuc. ij. Justus in fide sua viuit. i. bene operatur. Preterea d̄: Matth. ix. 7 Luce. vij. Eō fide filia fides tua te saluam fecit. et Mar. ix. Scdm̄ fidē vestrā fiet vobis. Et. xv. O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Et Mar. ix. Oia possibilia sunt credenti etiam maximā ardua. et Job. iij. Qui credit in eum non iudicatur: qui nō non credit iam iudicatus est. Et iterū. Qui credit in filium dei habet vitam eternam: qui autē incredulus est filio: non videbit vitam eternā: s; ira dei manet super eū. Itē Paulus magnificat fidē nostram d̄. Rom. i. Gratias ago deo: q̄ fides vestra annūciatur in universo mundo. et Roma. x. Eode enim credit ad iusticiam: ore autē confessio fit ad salutē. Dicit em̄ scriptura. Omnis qui credit in illum non confundetur. 7. ij. ad Cor. xij. ait: Si estis in fide christi ipsi vos probate p̄ opera. 7 ad Gala. ij. Nullus iustificatur ex operibus legis: nisi per fidem. 7 ad Ephe. ij. Gratia estis saluari per fidem. Et. vj. In omnibus sumētes scutum fidei: in quo possitis oia tela nequissimi ignea extinguerē. Item ad Hebr. xj. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt in occasio ne gladij mortui sunt. Circūierūt in melotis 7 in pellibus caprinis egētes: angustati: afflicti quibus dignus nō erat mundus. Et hec omnia propter fidem. Itē Jaco. ij. Quid p̄derit fratres mei si fidem quis dicat se habere: opera autem non habeat? Nunq̄d poterit fides saluare eum? Item. s. Job. v. c. Hec est victoria que vincit mundus fides n̄ra. Patent ergo predicta per autoritates. Tertio probat p̄ exemplū. Ponat q̄ quidam transeat per viam: et occurrat ei vnus amicus eius dicens: ne trāseas vlteri⁹ qm̄ inimici tui p̄pe parati sunt eum gladijs interficere te. Ille autē si crederet aufugiet: si autem tranferit interficietur. Sic enim nobis euenit per

viam peccatorū transeūtibus. Venerūt prophete martyres: rapli. demū ipse x̄pus nobis amicissim⁹ 7 clamauerunt oibus peccatoribus dicētes: Ne trāseatis o superbi per viā superbie. O avari p̄ viam auaricie q̄ inimicus vester diabolus interficiet vos. i. ducet vos ad infernū in illas tenebras exteriores. Quare ergo nō fugim⁹? Quare istā vitā nō deuimus? Nō ob aliud q̄ nō credim⁹. Rursus ponat q̄ vnus cupidus et auarus querēs ditari nūcios habeat dicentes sibi. Perge ad illam ciuitatē: 7 multas pecunias lucraberis. Nunq̄d si crederet nō ibit: imo cursu velocissimo 7 nō tars dabit. Sic nobis euenit naturalit̄ derantibus felicitatē. Quibus dictum est solū felicitatem esse in alia vita: 7 ibi summā bonū adesse. Nō ergo ob aliam causam euenit: vt illud summū bonum totū cōtēna: nisi q̄ annūciantibus nō credimus. Et sic p̄ predicta celo p̄ rōnē: per autoritatē: 7 per exemplū. Si autē quererēs a me: p̄pter qd̄ fidei n̄re rātis signis approbare: nō credit hoīm multitudo maxima: dicere cupiditatē inordinatā terrenorū affectionē hui⁹ rei solā causam esse p̄bando sentētis meā p̄ autoritatē. Zact. in lib. vij. diui. insti. aduersus gētes. c. j. Interim necessarium puto admonere lecturos: q̄ hec nostra que tradim⁹: p̄auevitioseq̄ mētes aut oino nō intelligent. Vebetat em̄ aces eorū terrenis cupiditatib⁹: q̄ sensus oēs grauant: imbecillesq̄ reddūt. Aut etiā si intelligent: dissimulabūt tñ: 7 esse hec vera nollent: q̄ trahūtur a vitijs: 7 scētēs suis malis fauent: quorū suauitate capiunt: 7 virtutis viā deserunt: cuius acerbitate offenduntur. Nā qui auariciā 7 opum inexplacabili quadā siti flagrant: q̄ nō possunt veditis aut elargitis que amant: tenui cultu vitā degere sine dubio malunt id esse fictū quo desiderijs suis renunciare cogūtur. Item que libidinum stimulis incitati: vt ait poeta: in furias ignēq̄ ruunt: etiā in credibilia nos afferre dicunt: q̄ vulne

rant aures eorū precepta continētie: q̄ illos a voluptatibus suis p̄hibent: q̄ bus animā suam cum corpore adiudica uerunt. Qui s̄o ambitione inflati: aut amore potentie inflāmati omne studiū suū ad acq̄redos honores ptulerūt: nec si solem ipm̄ in manibus gestem⁹: fidē accōmodabūt ei doctrine: q̄ illos iubet omni potentia et honore cōtēpto humiles uiuere: atq̄ ita humiles ut et acci⁹ pere iniuriā possint et referre nolint et acceperint. Hi sunt homines qui p̄tra ueritatē clausis oculis quodāmodo latrāt. Qui autē sani sunt vel erunt. i. non ita uitij imersi ut insanabiles sint: et credent his libenter attendēt: et quecūq̄ dicimus: aperta plana et simpliciā et q̄ maxime opus est uera et inerpugnabili illis videbunt. Nemo uirtuti fauet nisi qui seq̄ potest. Sequi autē nō facile est oibus. Hi possunt quos paupertas et rerū indigentia exerceat: uirtutis ca paces efficit. hec ille. Et sic habem⁹ p̄mā catenā. ¶ Contra istā catenā ad ipsam totaliter dissoluendā duplici malleo laborabim⁹. s. rationis et exemplari tatis. ¶ Primo malleo rōnis. Presupponatur ergo res oēs creatas habuisse principiū et mundū esse factum: ut dicit p̄s. ij. methau. et in. f. de celo et mūdo: sed non ab alio: nisi ab ipso deo. Nam p̄ hanc cognitionē uenimus in cognitio nem veri dei: sicut p̄bat Arist. viij. phy sicor. Primo uia cause efficiētis. Quia est deuenire ad unā causam: q̄ est causa uertima omnium: et nō habeat causam supra se: q̄ aliter esset p̄cessus in infinitū quod a nullo conceditur. ¶ Secūdo uia motus: q̄ nihil mouetur a seipso. Et intellige hic moueri educa de potentia ad actum. Est ergo deuenire ad unū imobile quod faciat omnia moueri. Et iste est deus: de quo dicit Boetius in de cōsolatione p̄bie lib. iij. metro. ix. O q̄ p̄petua mundum ratione gubernas. Ter rarū celiq̄ saror: qui tēpus ab euo. Ire iubes stabilisq̄ manens das cūcta moueri. Nota ergo q̄ iste deus est summa

sapientiar intelligētia: et ideo oia fecit propter aliquē finē: q̄ omne agens s̄m rationē agit p̄pter finē: ut dicit p̄s. ij. phis. et. ij. de anima. Si ergo queram⁹ quare fecit elementa: et fructus terre et oia alia animalia: Nō ob aliud nisi ut ostenderet suā potentia et ad hoīs utilitatē qui eis utitur ut patz. Propter q̄ dicit Arist. in. ij. phis. et in. ij. de aia. Finis quodāmodo omnium est homo. Et ex hoc sequitur hominē esse nobilitatem omnium rerū naturalium p̄pter ipm̄ factarum. ¶ Rursus si queratur: quare fecit hoīem et uelim⁹ dicere q̄ ad hoc solū ut in hac uita comedat et bibat et uiuat et finaliter moriatur: ut uidem⁹ p̄ experientia et ulterius nō sit de ipso memoria: sequeret hoc falsissimum. ¶ conueniens terrar arbores et etiam elementa et bestias: nobiliores esse ipso homine. Et q̄ hoc est incōueniens et nullatenus uerum: et contra omnē p̄biam naturalē que uult finē nobiliores esse his q̄ sunt ad finē ordinata: ut ait Arist. ij. phis. ideo oportet concludere finem nostrum esse alibi. i. in uita futura: et hominē futurum esse immortalē et perpetuū: q̄ frustra aliter esset conditus a deo et sic de ceteris creaturis maior cura fuisset deo q̄ de nobis rationabilib⁹ quod falsum est. Et hec omnia trahuntur ab illo pulcherrimo textu. Lactan. in. viij. libro diuinarum institutionum. c. iij. qui ait: Quis enim uel tam ineptus uel tā ociosus ut aggrediatur facere aliquid frustra ex qua nulla in utilitatem: nullūq̄ commodum speret? Qui domum edificat non ideo edificat ut tūmodo dom⁹ sit sed ut in ea possit habitare. Qui nauem fabricat: non ideo assumit operam ut tū nauis appareat: sed ut in ea nauigetur. Item qui uas aliquod instituit aut format: non propterea illud facit ut tū fecisse uideatur: sed ut uas illud effectum capiat aliquod necessarium. Silitur cetera quecūq̄ fiunt non utiq̄ in supuacū: sed ad usus aliquos utiles ordinant. ¶ Mundus ergo a deo

De catenis peccatorū.

factus est: nō utiq; ppter ipsum mūdū. Neq; em̄ aut calore solis: aut lune: aut aspiratione vētorū: aut humore imbrū: aut alimonia frugū: cū sensu careat indiget. Sed nec illud quidem dici pōt qd deus ppter seipsum fecerit mūdū: qm̄ potest esse sine mūdo sicut fuit antea: et his oibus que in eo sunt queq; generātur deus ipse non vitur. Apparet ergo animantiū causa mūdū esse cōstructū: qm̄ his rebus quibus cōstat animātes fruūtur: que vt viuere et cōstare possint: oia his necessaria tēporibus certis subministrātur. Rursus ceteras animātes causa hoīs esse factas ex eo clarū est qd homini seruiūt: et tutele eius atq; vsib⁹ data sunt. Et infra scilz. c. v. Sicut ergo mūdū p̄o ppter se deus fecit: qz eius cōmodis non indiget: sed ppter hominem qui eo vitur: ita ipsam hoīem non ppter se. Que vtilitas deo in homine inquit Epicurus: vt eum ppter se faceret: scilz vt esset qui opera eius intelligeret: qui prouidentia disponēdi rationē faciēdi: virtutē cōsummandi: et sensu admirari: et voce proloqui posset. Quorum omniū summa hec est: vt deū colat. Is em̄ colit qui hec intelligit. Is artis rex rerum omnium. Is verum patrem suū debita veneratione psequitur: qui virtutē maiestatis ei⁹ de suoz operum inuētiōe: in ceptione: perfectione metitur. Quōd planius argumētū pferri pōt: et mūdū hoīs: et hoīem sui causa deū fecisse: qd ex oibus animantibus solus ita format⁹ est: vt oculi ad celū directi: facies ad deū spectaret: vult⁹ suo cū patētē cōis sit vt videat hoīem de⁹ quasi porrecta manu alleuatū ad cōtemplationē sui excitasse. hec ille. ¶ Scdo maleo exēplaritatis dissoluēda est hec catena diabolica. Nā videmus per experientiam tot et tāta miracula esse facta: qui nō nisi p̄ deū fieri potuerunt. Un̄ Rich. In. iij. de trinitate ait: Dñe si decepti sumus: non nisi per te decepti sumus. Nā tātis signis firmata sunt: que nō nisi p̄ te fieri potuerunt. Et hoc probatur per

Aristo. in postpredicamentis: qui dicit qd a priuatione ad habitū nō est regressus per naturā. Si ergo hō priuatus est visu: nō pōt illuminari nisi p̄ opus sup̄ naturale et diuinū. Sicut mortuus non pōt resuscitari nisi per miraculū. Quare rei ergo dubitamus fidei credere: et ei totaliter adherere: cū sit tot et tantis miraculis probata et confirmata. Quōd si dixeris miracula facta non esse. Respondet Augusti. xxi. de ciuita. dei. c. v. in fine dicens: Si ista miracula facta esse non credunt vnū grāde nobis miraculū sufficit: qd tā sine vllis miraculis totus mundus credidit. Quōd similiter dici potest de miraculis diebus nostris factis per idyltum confessorum Antonium paduanum nostrum: que tot et tanta fuerunt vt vehementē stuporem toti mundo induxerint. O fides sancta: o fides catholica: o fides orthodoxa: o fides robusta: quis dubitet amplius tibi credere? Er te nullus: nisi a sensu et ratione alienatus. Nam miracula tot facta vidimus: audiuius: palpauimus: que nullatenus negare possumus. Que si quidā veneno serpentino negabunt: vnū grande miraculū miraculorum est: qd totus mundus (vt ita loquar) pedib⁹ vnus pauperis fratris mortui prosternitur et inclinatur. Ipsum adorant reges: dñi prelati: et summi pontifices. Credamus ergo indubitanter: et credēdo amemus: et amando deo fideliter seruamus: et finaliter salui erimus. Et sic patet prima catena.

Ecūda catena vocatur desperabilitas. Nā hec est cōsuetudo demonis ex fallacia sua: vt anteq̄ peccatores peccent eis suggerat deum esse misericordē. Sed postq̄ peccauerint suggerit ipsum esse crudelē: vt sic desperando de misericordia dei nunq̄ peniteat. Sicut fecit Layn homicida: qd dixit Bene. iij. Maior est iniquitas mea: qd vt veniam merear. Iecirco Salomon ait Prover. xvij. Impius cū in pfundū peccatoris

Venerit cōtēnit scilz veniā. Itē in perso-
na iniquoz dī: Viere. xv. Factus est do-
lor me⁹ perpetuus: ⁊ plaga mea despe-
rabilis renuit curari. Sicut fecit iudas
Matt. xvij. Proiectis argēteis in tē-
plo recessit: ⁊ abiēs laqueo se suspēdit.
Et ex hoc sequit illud malū qz ruunt de
pctō in peccatū: ⁊ in dies efficiunt dete-
riorēs. iuxta illud Ephe. iij. Desperātes
femetipfos tradiderunt impudicitie in
operationē immūdicie oīs in auariciāz.
Sed catena ista facile dirūpitur auro:
tate scripture ⁊ exemplo. Nam oīs scri-
ptura clamat qz deus est misericors. In-
ter alia Salomon Eccl. ij. c. ait: Pius et
misericors est deus: ⁊ remittit in die tri-
bulationis pctā. Et idem. xvij. Magna
est misericordia dñi ⁊ propitiatio illius
conuertentibus ad se. Itē. xvij. c. Quis
adiciet enarrare miām dei. Itē Jobel.
ij. Conuertimini ad me in toto corde ve-
stro ⁊c. ⁊. Et conuertimini ad dominū
deum vestrū: qz benignus et misericors
est patiens ⁊ multē miā: ⁊ prestabilis su-
per maliciā. Itē ps. xxxij. Audiuit dñs et
misertus est mei: ⁊ in pluribus alijs lo-
cis: ita qz videtur scriptura nō aliud fa-
cere: qz preconizare miām dei. O pctō:
indurate: o peccator obstinate: quare er-
go desperas. Quare nō conuerteris ad
dñm: qz dñs semp est paratus te recipere
⁊ acceptare. Noli ergo credere diabo-
lo: qz dicit deū esse crudelē: qz certe vult
te decipere: ⁊ in eternū te damnare ⁊c.
¶ Scōdo destruitur exemplo: qm nullus
vnq̄ cōuersus est ad deū ⁊ ab eo repul-
sus est sine miā. Patet de latrone. Pa-
ter de adultera: seu de peccatrice. De
pensa in adulterio: ⁊ in alijs. De quibus
dicit Bernar. in sermone. xxxij. sup. Lon.
canticorū. Omnino propter māfuetudi-
niem que de te predicatur: curremus ad
te dñe iesu audietes qz nō spernis pau-
perē pctōrem: nō horruisti confitentem
latronē: nō lachrymantē peccatricē: nō
deprehēsam in adulterio: nō supplican-
tem publicanū: nō negantē discipulum:
nō persecutorē discipuloz. Certe in odo

rem horū unguentozū tuozū curremus.
Quid ergo dubitatis o pctōres sceleratē
ad illū piissimū recurrere: q̄ tāte est mi-
sericordie: vt oēs velit saluos facere: et
propter hoc voluit filiū suū carnē assu-
mere ⁊ demū sanguinē suū precio sissi-
mū effundere. Et iō ille barbatus Vie-
ro. in epla ad Sabianū exhortatoria ad
pniam dicit: Samuel quondaz iugebat
Saulē: qz penituerat qz vnxisset eū res-
gem sup israel ⁊c. vsqz ibi: cui oīa elemē-
ta seruiēt. Et sic de secūda catena.

Tertia catena dī: horribilitas
satisfaciendi. Et voco satisfac-
tionē p restitutione fame: p
reconciliatione inimicorū: p
remissione iniuriarum: p obseruatione
votoz: p executione testamētōz: p eu-
tatione pctōrum: necnō excusatione causa-
rum eorūdem. iuxta illud Aug. de peni. di.
ij. c. satisfactio. Satisfactio est pctōuz
causas excidere nec earū suggestionib⁹
aditū indulgere. Sed oīa ista horēt fa-
cere peccatores. Cōfiteatur nāqz ⁊ cōdicat:
sed nunq̄ restituit: nunq̄ inimicis res-
cōdiantur: nunq̄ occasiones peccandi
deuitat. Et sic eternaliter puniuntur et
dānantur. Hec est catena ferrea hec est
catena plūbea: hec est mola grauis ad
collū pctōis demergēs ad pfundū in-
ferni. Exclama ergo ad vsurarios: ad
auaros: ad predatores: ⁊ ad oēs substā-
tias alioz rapientes: siue p malos con-
tractus: siue p falsam sententiā: siue per
falsas aduocat. onē: siue per aliquē aliū
modū pr. miā dānicauerūt: vt restitua-
nt qz aliter. nō remittit peccatū: nisi re-
stituatur male ablatū. ex de reg. iur. lib.
vj. peccatū. ⁊. xij. q. vj. si res. ⁊ est Aug.
in epla. ij. ad macedonium. Nec audire
horēt: ista aures eoz offendūt nullatenus
satisfacere volūt. Sed heu heu ista
catena diabolica quātos dānauit: quā-
tos ligat ⁊ ligauit: quātos in baratrum
inferni demersit: Nō em̄ ille errauit qui
dicit: Pecunie oīa obediunt. Propterea
spiritus sanct⁹ Baruch. ij. testatur oēs
istos esse dāngatos dī. Ubi sunt qui ar-

De catenis peccatorū.

gentū thesaurizat: et aurū i quo cōfidūt hoies. Rūdit. Exterminati sunt et ad inferos descenderūt. Ad inferna certe oēs descēderūt. Vorrēt etiā multe mulieres vane amouere a se supfluas vanitates: supflua iocalia: et adulterinos capillos vei alienos: diabolica fomēta: et reliqua filia: que oīno si penitere volūt relinque re oportet. Vorrēt partiales renūciare partialitatibus: indulgere inimicis: et remittere iniurias: que tñ facere obligantur. Vorrēt detractores restituere famā quā iniuste tulerunt: qui tñ nō absolui debēt nec possunt: nisi hoc faciāt. Istis oibus catenis ferreis pfecto ita legati sunt vt pnia eorū vana sit et vacua nec cōsequēter pōt esse deo grata et accepta. Cōtra quā catenā solus vnus malleus pfiat q̄ cōtinetur in his v̄bis: Verony. Tēpotale em̄ est qd̄ delectat: eternus v̄o qd̄ cruciat. Ecce considera ergo qz gaudium qd̄ habes de oibus supradictis tēporale est et instātanē: et oīno transiturum: penā v̄o nisi satisfacias: vt p̄dictū est futurā esse p̄petuā et eternā firmiter crede. Quis em̄ tā ignarus tāqz insipiens est vt modicus qd̄ eligat h̄re gaudij et delectatiōis: infinitas v̄o penas et eterna supplicia sustinere velit? O magna h̄mōi mētis alienatio que nō cōsiderat illud euangelicū dicitū. Quid em̄ p̄dest h̄mōi si vniuersum mundū lucretur: anime v̄o sue detrimentū patiat. Mat. xvi. Et sic patet tertia catena.

Carta catena vocatur difficultas. Suggestit diabolus maxime mētī pctōus q̄ nullatenus a pctis resurgat: nec in bonum pfiat: qz hoc est difficile et quodāmodo impossibile. Ad quā catenā dissoluendā et facilitatis nostre ad bonū p̄pōalādā et demonstrādā: mouetur quedā pulchra questio. Si deū creaturā premiāt sola bona voluntate absqz operibus: et si necesse est bona operatio adiūcta voluntati. Oritur ergo ista questio ex autoritatibz sibi iuuicē cōtrarijs. Ab vna em̄ parte probatur q̄

nō. Nā dicit Berni. in lib. de libero arbitrio. Intentio sufficit ad meritum: bona actio requirit ad exēplū. Ergo videt q̄ quātū ad meritū vite eterne nō sit necessaria bonitas actionis exterioris. Item sup ps. xxxi. Dixi cōfitebor tē. dicit glo. Horū p̄ operatione iudicat. Cōfirmat hoc Greg. sup Matt. b. in homel. di. Nō est vacua manus a munere: cū arca cordis repleta fuerit bona voluntate. Item habetur ad hoc text. eē de sentē. ex cōcasionis. c. cū voluptate. in glo. que dicit: Ampli⁹ respicit de⁹ ad corda et ad spōtaneas voluntates q̄ ad actus. Adūgitur text. xiiij. q. vi. c. vlti. Furtū aut nō tam in quātitate rei q̄ in effectu furātis cōsideratur. Et in eodē. c. Diero. ait: Nō em̄ qd̄ furto ablatū est sed mēs furātis attēditur. Et. xv. q. vi. c. f. Amplius respicit de⁹ ad cogitationes et spōtaneas voluntates q̄ ad actus. Et. xxiij. q. v. c. q̄ perius rare. Qui perinrare paratus est: ante q̄ periret iā perurus esse videt: qz deus nō ex operibus iudicat: sed ex cogitationibus et ex corde. Et. xxiiij. q. f. c. odi. Et si holocausta obtulerint: vt videant ieiunare: elemosynas dare: pudiciā polliceri: que holocausta sunt vera: non ea suscipit dñs. Nam nō sacrificiorum magnitudinem: sed offerentiū merita causatqz diiudicat. Vñ et vidua que in corbonā duo minuat oibus a saluatore p̄ferretur. de peni. di. f. c. periculose. et. c. porro. §. in quacunqz. et. §. cōuertimini. vbi dicitur: Volūtas p̄ facto reputat. et. c. ff. cui. §. item. Itē sicut autoritas testatur voluntas remuneratur nō opus. Probat̄ tur etiā vna rōne sic: Adhereri vitā eterne nām est in p̄tate nostra: opera aut exteriora non sunt in p̄tate nostra: ergo ista nō sunt necessaria ad merendū. Sed ex alia parte arguitur q̄ sic? Et primo per textū Ambro. in lib. de officijs. transsumptiue v̄o. lxxxvi. dist. c. nō satis. Non satis est bene velle: nisi studeas etiā bene facere. Neqz satis est iterum benefacere nisi id ex bono fonte procedat hoc est ex bona voluntate p̄ficicat. Et Jaco. ij. §. i.

des sine operibus mortua est. illic tñ habetur: ociosa est. et Johan. viij. Si filij abrae estis: opera abrae facite. Et Mat. iij. Omnia arbor que nō facit fructū bonum excidetur et ignē mittet. Et. ij. ad Thessal. iij. Audiuimus quosdam inter vos ambulātes inquiete nihil operātes q. d. male facitis. et. ij. Pet. i. Sagacite vt per bona opera certā vestrā vocatiōnem et electionē faciatis. Et quib⁹ omnib⁹ videtur cōcludi necessaria esse opera cū bona volūtate ad meritū vite eterne. Qd etiā pbatur vna rōne: q: si intētio et volūtas sola sufficeret qd est cōtra saluatorē dicentē Mat. viij. Arta est ad meritū: facillimū esset mereri vitam eternā via que ducit ad vitā. Et his ergo cōtrarietatibus orit ista questio. Ad quā rñdet sñ Alexā. de ales in. ij. parte sue summe: et Bona. in. ij. dist. iij. ar. i. q. iij. q. duobus modis loqui possumus de operib⁹ bonis. Aut de illis que sunt de supererogatione: aut de illis q sunt de obligatione. De primis: dico volūtas rem nō esse sine merito: immo premiari: etiā si sit facultas ad operandū. Et nota q: si i his esset impossibilitas: et tantū meretur bona volūtas quātū si ei esset adiūcta bona operatio cū facultate possibilitatis: hoc est verum de premio essentiali: non tñ de accidentali. Nam mulier nupta desiderans esse virgo: q:uis istud desiderius premiatur premio essentiali: tñ non de aureola et accidentali premio. Similiter dici pōt de martyuo et de alijs operibus supererogationis. De illis vō operibus que sunt de obligatione dicendum est: q: aut ille qui hz bonā intētionem hz facultatē bene operādi: aut nō. Si nō hz facultatē: sed bonā volūtatez et rectā intētionem: tunc plenitudo sola voluntatis sufficit ei ad meritum vite absq: exteriori opere. Et sic habēt intelligi oēs ille autoritates et rationes que primo fuerunt deduce. Si aut ad sit facultas et ptās: intētio non pōt sufficere ad meritū absq: opere. Et hoc pbatur rōne: autoritate: et exemplo. Primo hoc

pbatur trib⁹ rōnibus sñ Bon. vbi. s. Primo propter diuinorū mādatōrum obligationem.

Secōdo ppter sctutis perfectionē.

Tertio ppter volūtatis cōpletionē.

¶ Primo ppter diuinorū mandatorū obligationē. Q: diuini mandati obligatio facit vt intentio sine operibus non sufficiat: cū se offert oportunitas et facultas. Mādāta em̄ nō solum obligant ad volēdum: sed etiā ad faciendū. Unde Hiero. ad Eustochium ait: Eterna vita nō nisi per diuinorū mādatōz obseruationem acquiritur. Et veritas in euāgelio Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. ¶ Secōdo ppter virtutis perfectionē: q: virtus est vltimū potentie: et ideo eleuat potentia ad aliqd magnum et arduū. Potētie autē aīe non habēt suā operationē siue perforationē cōpletā: nisi exeat in opera sibi debita quā adest facultas et libertas atq: oportunitas. Ut em̄ ait Arist. ij. Ethic. ad perfectionem virtutis tria requiruntur: scire: velle: et operari. ¶ Tertio ppter volūtatis cōpletionē. Quoniā plena voluntas ponit effectū si ad sit facultas: alioquin nō dicitur homo plene aliquid velle: si nō facit cū possit: sed semiplene et pigre. ¶ Secōdo probatur per autoritates. Nam Augu. dicit in sermone de dedicatione tēpli. Sicut enim malis operibus quas si quibusdam seris ac vectibus vite nobis ianua clauditur: ita absq: dubio bonis operibus aperitur. Et. i. Johan. iij. Filioli mei non diligamus verbo neq: lingua: sed opere et veritate. Itē Biego. in quadam homel. pente. ait: Amor dei nunq: est ociosus. Operatur em̄ magna si est. Si autem operari negligit: amor non est: ergo si non ad sunt opera non est verus amor. Probatū etiam hoc per euāgelium Mat. xij. Esuriit et non dedistis mihi manducare et. dicit dominus reprobis. Et propter hoc feret sententiam damnationis contra eos. Si ergo propter defectum bonorū operū quis damnabitur: ergo propter

De catenis peccatorum.

bonoz operū operationē quis saluabitur. Ergo opera necessaria sunt ad meritum: semper intelligendorū: cū adest facultas et opportunitas. Et sic intelliguntur oēs ille auctoritates secundario adducte. ¶ Tertio probat per exēpluz. Certe similitudines fuerūt deo Petrus et Paulus et reliq̄ apostoli: q̄ quilibet nostrū. Si ergo ipsi coronati sunt p̄ opera bona p̄t̄ etiā q̄ nos sine operib⁹ a deo non coronabimur. Et hoc specialr ostēdit dñs Petro passionem fugientis. Cui apparēs in via dixit: Vado romā iterū crucifigi. Videmus etiā p̄ experētiam homines mortales p̄pter lucra tpalia vehementer laborare et insudare. Quare ergo nos redere d̄z p̄pter illā summā felicitatem: vbi omne gaudiū: oīs iocūditas: oēs diuitie: oīs pulchritudo reperitur: vigilare: laborare: nec non virtutibus abundare. Nā beatus Bern. de q̄ntaualle ordinis minoz p̄m̄ post sanctū Frānciscū: dū staret in choro ad missam et leuaretur corpus xpi cecidit et extasim vsq̄ ad nonas: deinde p̄surgens clamauit ad fratres. O fratres mei agamus bonū pluries hoc replicās nec poterat ista dicēs saturari. Et de h̄ reddēs rationem subiūgebat. O quāta glia: o quāta beatitudo: o quāta iocūditas bene operātib⁹ p̄parata est. Agam⁹ q̄ bonū: q̄ cetera oīa dimittimus sola bona opa nobiscū portam⁹ dicēte Johan. in Apo. xiiij. Opera eī illoz sequunt̄ illos. Et sic p̄t̄ quarta catena.

Cinta catena vocat̄ exēplarietas. Quid em̄ dicit diabolus in corde hoīm secularium in p̄ctis existētiū: vt in ipis permaneat nec p̄verā penitētiā resurgant: nisi illud qd̄ vulgus cōiter dicit: Peccata nō sunt ita grauiā vt p̄dicatur: diabolus non est ita turpis vt pingitur. Et vt istis magis adhereāt ante oculos eorū ponit exēpla alioz. s. doctoz superiorū: sacerdotū: et religiosoz. Et isto mō ligat aīas: adeo vt totus mūdus sic ligat⁹ pereat. O catena terribilis: tu es

illa q̄ vt ita loquar: deū impassibilē laschrymari facis et plorare: et p̄ os sui cantoris exclamare et dicere: Factus sum tanq̄ vas perditū. i. p̄foratū qd̄ ab vna parte capit: ab alia perdit. Et subiūgit rationē dicēs: Quid audiui vituperationē multoz cōmorantiū in circūitu. In circūitu em̄ cōmorant hoīes mūdani: auari: luxuriosi: et reliqui p̄ctōres q̄ clamant dicūt: Si h̄ doctoz qui leges noscūt: si sacerdotib⁹ peccare: et religiofis q̄ quotidie diuina legūt: quare non etiā nobis. Profecto si n̄a essent q̄ p̄dicant: nō male agerēt: nec in vitis permanerēt. Et istis diabolicis catenis retiti: et in p̄ctis p̄suerant: et de p̄ctō in p̄ctm̄ ruunt: et nunq̄ per p̄ctam resurgunt. Et hec est rō maxima quare scriptura ita hortatur ad bonū exēpluz: et vehementer reprehendit p̄illos scaldizātes: occasione peccādī p̄stantes per malū exēplū. Quā autē hortet ad bonū exēplū probatur. Nā in veteri testō d̄z: Qd̄ me facere videritis facite. Iudicū. viij. Sic hec mulier in exēplū virtutis in effrata Ruth. iij. Hāc tērationē ideo p̄misit dñs euentre illi: vt posteris daretur exēplū patiētie eoz: sicut in sancto Job. Job. ij. Exēplo didici disciplinā. Prouerb. xxiij. Florete flores quasi liliū: et date odore. s. h̄ntes duplicē mūdiciā. s. interiorē: et quasi libanus fronde. s. p̄ bonā famā. Eccl. xxix. Irē in euāgel. Mat. v. d̄z: Nō p̄t̄ ciuitas abscondi supra montē posita neq̄ accendūt lucernā etc. Et infra. Sic luceat lux v̄sa corā hoīb⁹: vt videant opa vestra bona: et gl̄ificēt p̄rem vestrum q̄ in celis est. Lu. xj. Nemo accēdit lucernam et in abscondito ponit neq̄ sub modio: sed sup̄ cadelabū: vt q̄ ingrediunt̄ lumē videat. Et. xj. Sint lumbi vestri p̄incti et lucerne ardentes in manibus vestris. et Job. xij. Exēplum em̄ dedi vobis vt quemadmoduz ego feci vobis ita et vos faciatis. Ad hoc hortatur apls. s. ad Cor. xj. d̄c. Imitatores mei estote sicut et ego christi. et ad Rom. xj. Pro

uidetes bonū nō solū corā deo: sed etiā corā oibus hoibus. 1. ad Cor. vi. In oibus exhibeamus nosmetipsos: sicut dei ministros. et ad Phil. ij. Sitis sine reprehensione in medio nationis prave et peruerse inter quos lucetis sicut luminaria in mūdo. Et ibidem c. iij. Ad modestia vestra nota sit oibus hoibus: et sicut ad Thessal. iij. Rogam⁹ vos fratres ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt. 1. ad Tim. iij. Exēplum esto fidelitum in dō: in cōuersatione: in charitate: in fide: et in castitate. 1. ad Titū ij. In oibus teipsum prebe exemplum bonorū operū in doctrina in integritate et gravitate. 1. Yaco. ij. Quis sapiens et disciplinatus inter vos: ostēdat ex bona cōuersatione operationē suā in mansuetudine sapientiē. Ex quibus oibus appareret glaudabile q̄q̄ optimū est inferioribus bonū prebere exēplū. Et iō eades scriptura reprehēdit prebentes malum exēplū. Nā moyses dicit Leuitici. xix. Corā ceco nō ponas offendiculū. 1. Deuter. xxvij. Maledictus qui errare facit cecum in itinere. De his conquerebatur David in ps. cxxxix. di. Furta iter scādārum posuerunt mihi: scy per malū exēplū. Vos reprehēdit sapiēs Eccl. xxvij. Qui laqueum alij ponit peribit in illo. Similiter Esa. iij. c. dicit: Peccatus suū quasi sodoma predicauerunt. 1. lviij. ait: Auferte offendicula de via ppli mei. i. mala exēpla. 1. Ezech. xij. Edfortastis manus impij: ut nō reuerteret a via sua mala. Et hoc propter mala exēpla. Propterea saluator Mat. v. ostēdit quāru sit detestabile alijs p̄bere malū exēplū. dicens: Si oculus tu⁹ scādālizat te eruetur et p̄nce abs te: et si pes tuus etc. Et Mat. xvij. Mat. ix. 1. Lu. xvij. Qui scādālizauerit vnum de pusillis istis minimis q̄ in me credūt expedit ei vt suspēdat mola asinaria i collo eius: et demergat in pfundū maris. Uhe mūdo a scādālis. 1. infra. Uhe autē hoi illi p̄ quem scādālū venit. Vos reprehēdit Paulus ad Rom. xiiij. Noli cibo tuo illū pdere

p̄ quo mortuus est xp̄us. Propterea de seipso dicit: ne alios scādālizaret. 1. ad Cor. x. Oia mihi licēt: sed non oia expediunt. 1. ij. ad Cor. xi. Quis scādālizatur et ego nō vior? Propterea Viero. ait Dimittēdum est p̄pter scādālū q̄ qd̄ p̄mitti p̄t. Vnius autē exēpli detestatio nō ob aliud facta esse credit: nisi qz inimicus humani generis multos inducit ad peccandū p̄pter malum exēplū et maxime illoz qui bono exēplo sp̄s descere deberēt: necnō ligatos illos in pctō tenet: ne per p̄niam resurgāt. Dec est illa catena terribilis: de qua dictum est. Ad quam dissoluendā duobus malis vtetur. Primo dissoluit sic. Dec est illa sentētia theologorum. et maxime sancti Tho. q. ij. q. lxxij. q̄ magnitudo peccātis aggrauat pctm. Et hoc p̄bat quattuor rationibus. Primo qz facilius maiores: vt doctores: sacerdotes: et religiosi possunt resistere pctō: cum excedāt in scientia et virtute. Unde Lu. xij. c. d̄: Seruus sciens volūtatem dñi sui et nō faciens: plagis vapulabit multis. Secundo p̄pter ingratitudinem. Quia oē bonum quo quis magnificatur: siue sit bonū tēporale: siue sp̄iale: siue sit scientia aut dignitas dei beneficiū est: cui. s. deo hō sit ingratus peccando. Et quantum ad hoc quelibet maioritas que est in tēporalib⁹ bonis aggrauat peccatū. Tertio p̄pter specialem repugnantiam actus peccati ad magnitudinem personę: sicut si princeps iusticiā violet: q̄ potius iusticie custos: magis peccat q̄ alius. Et si sacerdos fornicetur qui castitatem ponit et alios adhortari d̄. Quarto propter malum exēplum siue scādālū. Quia vt dicit Greg. in pastoral. in exēplum culpavehementer ostendit: qm̄ pro reuerentia ordinis pctōi honoratur. Ad plurimum etiam noticiam perueniunt peccata maiorum: et magis ea homines indigne ferunt: ideo grauiora sunt: et maiorem penam et damnationē habebunt. Si ergo o pctōi vides maiores in peccatis perseverantes: uoli exē

De catenis peccatorum.

pro illoꝝ tu peccare: nec in peccatis per
seuerare: q; est peccatū eoz grauius sit
tuo ⁊ maiori pena dignū tuū: n̄ ppter
hoc penā sibi debitam nō euitabit. Et
si cum his in inferno dānaberis ppter
multitudinē non minus ardebis: imo
magis. Cuius rationē assignat Aug. ij.
q. s. c. multi. in fine. Nā nō ppterea mi
nus ardebūt q; cū multis ardebūt: im
mo magis. Q; quāto plura i igne sunt
ligna: tanto magis inualefcit ignis.
Propterea sapiēs Eccl. vij. Nō pecces
in multitudine ciuitatis. Sed peccat
to: qui se per maior exempla defendit:
hoc non ob aliud facit nisi q; a peccato
resurgere negligit: ⁊ in ipso permanere
sarat. Et iō h̄mōi effugatio ipsum nō
excusabit. Iuxta illud Eccl. xxxij. Vomo
peccatoꝝ vitabit correptionē: ⁊ s̄m vos
lātātē suā inueniet cōparationē. ⁊ Ses
cundo h̄dicta catena sic dissoluit. Nam
si solū essent malū exemplā prebētes et
non ecōuerso bonū conferentes: excusa
ti essent peccōres: est̄ non a toto: tamē a
tanto. Q; ergo in vnoquoꝝ genere bo
ni ⁊ mali sunt: sequenda sunt bona exē
pla ⁊ mala euitanda. Propter quod ait
Diero. in epla ad Celantiā de recto mo
do viuendi. Ideo timendū est: ne quos
duces recti huius itineris habere non
credimus: eos comites habeamꝝ erro
ris. Si ergo inueniuntur exēpla q̄ nos
per hanc viam ducāt: et rectā euangeli
trinitē teneant: sequenda sunt. Sin
autē vel deficiant: vel deficere putātur
apostolorū forma vniuersis posita est.
Clamat vas electōis Paulus: nos q̄s
ad angustū hoc iter conuocans dicit. s.
Eoz. iij. Imitatores mei estote sicut et
ego xpi. Certe quod amplius oibꝝ est
ipsius xpi relucet exemplum: qui in
euāgelio ait Matth. xj. Venite ad me
omnes qui laboratis ⁊ onerati estis: et
ego reficiam vos. Tollite iugum meū
super vos: discite a me: quia mitis suꝝ
⁊ humilis corde. Si periculosus est imi
tari illos de quibꝝ dubitas an imitādi
sūt: hūc certe imitari tutissimū est atq;

eiꝝ vestigia insequi qui dicit Job. xij.
Ego sum via veritas et vita. Nunq̄ er
rat imitatio que sequitur veritatem. Et
infra. Auferatur peccandi feda solacia:
nihil omnino agimus: qui nos p multis
titudinis exempla defendimus: ad cō
solationem nostram aliena sepe miran
tes vitia: deesse nobis dicimꝝ quos des
beamus sequi. Ad illius exemplū nita
mur quem omnes fatemur inuitādā:
atq; ideo precipua tibi cura sit legem
noicerē diuinā: per quam possis quasi
presentia cernere exempla sanctorum:
hec ille. Et hec de quinta catena.

Certa catena vocatur delecta
bilitas. Adeo enim in mult
caro spiritui dominat: adeo
oblectamentū mundi et car
nis ab ipsis amatur: et peccatorum car
nis species fantasie imprimis: adeo dis
bolus suis deceptionibꝝ super ipsos do
minat: vt quotiē recordātur si peni
tere volūt: nō amplius debere delectari
vt hactenus delectati sunt: aliā vitā mi
nime esse putātes in placabilibꝝ huius
miserrime vite: licz cū offensis multis: ⁊
sceleribus quasi in sua beatitudine con
quiescūt. Qua de re ne huiusmodi obler
cramenta dimittant: de eorum peccatis
penitentiam non solum sumere renuūt:
verūetiam vt mundo isto gaudeant de
peccato in peccatum ludēdo discurrūt.
Ad quam dissoluendam primo occurrit
illud Hierony. ad Paulinum presbyter
rum in prologo biblie. c. viij. in fine. Fas
cile contēnit omnia qui se semper cogi
tat esse moriturum. Cogitate ergo mor
tem o iuvenes: sepe horam eius ad men
tē reuoluite: quia mundi delectatio
nes toto conamine spernetis. Ad hanc
vriq; dissoluendam plurimum valet me
moria passionis xpi. Qd̄ de seipso tes
tatur Diero. dicit in epistola ad Eusto
chium. Quia impossibile est in sensu ho
minis non irruere motus medullarum
calore: ille laudatur: ille predicatur bea
tus qui statim vt reperit cogitare inter
fici cogitatus: ⁊ allidit eos ad petram

peira autē erat christus. Et q̄ hoc sit ve-
rum in seipso probasse fateatur ibidem
dicens: Quotiens in heremo constitutus
et. viiqz ibi. In odorem unguentorum
tuorum curremus. Et sic patet se-
cunda catena.

Eptima catena vocatur timi-
ditas. Dicit enim intra se
insensatus peccator diabolica
suggestione deceptus. Quid
enim potest confiteri? Quod pos-
tulo in bonis inceptis perseverare: et
peccato in futurum me abstinere? Iterum inci-
dam in illa: et sic nihil potest penitentia
acta. Et sic huiusmodi timiditate catenatus
non resurgit. Ad quam dissoluendam mo-
netur una pulchra questio vtilis et inau-
dita. Si peccata semel dimissa per veram pe-
nitentiam: non dico falsam: quia sic non opor-
tuit dubitare: possunt redire tam quoad nu-
merum quam quoad culpam per sequens pec-
catum mortale commissum. Probatur
primo quod sic per illam parabolam scriptam
Mat. xvij. Ideo assimilatum est regnum
celorum huius regi: qui voluit rationem pone-
re cum servis suis. Ubi habetur quod rex
ille seruum suum inueniens debitorem
decem milium talentorum et. dic totam hi-
stoniam. Sic et pater meus celestis faciet
et vobis: si non remiseritis unusquisque
fratri suo de cordibus vestris. Quod non
est aliud dicere: nisi quod deus qui nobis
penitentibus multa peccata dimittit: et quod si
nos proximo nos offendenti vtiqz non
dimittimus: illa eadem peccata ab eo nobis
dimissa: iterum sunt nobis ab ipso im-
putata et punita. Ergo a simili est in om-
nibus alijs peccatis. Quod etiam probatur per
Augustinum in li. de baptismo contra donati-
stas dicentem: Redire dimissa peccata
ubi fraternitas charitas non est: apertissi-
me dominus docet de illo seruo: quem cum dominus
inuenisset debitorem decem milium talentorum
deprecanti omnia dimisit. Ille autem conseruum
suum qui ei debebat centum denarios
suffocabat. Et cum misericors non fuisset
iussit eum dominus reddere quod ei dimiserat.
Ubi Ambrosius super eplam ad Ephesios. v. c. in

glo. et ponitur a magistro sen. in. iij. di. xx.
c. s. vide ibi. Donare inuicem si alter in al-
terum peccet: alioquin repetit dimissa.
Si enim in his contemptus fuerit. s. dominus si
ne dubio reuocabit sententiam per quam
misericordiam dederat. Hoc idem dicit mag-
ister in. iij. di. xij. c. s. et habetur de peni-
ti. di. iij. c. considerandum. Ubi dicit Grego-
rius in. iij. dial. ex dictis euangelicis. Et
stat: quia si quod in nos delinquitur ex corde
non dimittimus et illud rursum erigitur
quod nobis iam per penitentiam dimis-
sum fuisse gaudebamus. Sed peccata. Op-
portum patet per Augustinum in sue meta-
iij. c. qui ait: Quod annihilatum est non
reducit. Sed cum peccatum remittitur
annihilatur. ergo et. Exemplum habes
de beato Augustino. qui vidit in manu diabo-
li librum in quo scriptum erat quod beatus
Augustinus dimiserat confessiones. Qui
statim confessus: respexit librum: et nihil
inuenit scriptum. Similiter de seruo: qui
fecerat adulterium cum uxore domini sui.
Cum autem vellet dominus suus per quem
dam in caratorem certificari: seruus hoc
sentens confessus est peccatum suum:
et diabolus interrogatus respondit de
hoc se penitus nihil scire. Item de vxore
cuiusdam: que commisit adulterium
et cum exprobareretur a viro suo: illa per-
sus negabat. Tunc dixit vir eis quod si tes-
neret ferrum ignitum in manu sua sine
lesione: crederet ei. Que confessi est pec-
catum suum: et postea deo volente tenuit
presente viro ferrum ignitum in manibus
suis absque lesione. Preterea nullus
successive corruptum potest redire idem nu-
mero: aliter duo pertraria possent esse si-
vera: quod est falsum. Non enim hora peritum
potest reuerti: nec aliquod platum verbum:
nec reliqua successiva. Et his ergo pertra-
rietatibus omni predicta questio. Ad quas
respondendum est secundum sententiam doctoris
subtilis Iohannis Scoti i. iij. distin. xxij. q. c.
s. quod peccatum dimissum: siue originale
siue veniale: siue mortale: idem numero
redire non potest quantum ad culpam. i. quod si
post penitentiam unus peccatum mortale committit

De catenis peccatorū.

tas ppter qđ aīa dānef: solū de illo puz
niet: et nō de alijs. s. p pñiam dimissis.
O pñia scđā: quāta est bonitas tua et ef
ficacia. De qua bñ ppba Ezech. c. xvij.
dicit: Si ipius egerit pñiam et. et pclus
dit. Oīm inīqtatū ei? quas opatus est
nō recordabor. Itō huius positōis est
ista: qđ fm sniam oīm theologoz i. iij.
sen. di. rliij. vbi loquunt de resurrectio
ne: nulla res ānihilata pōt redire eadē
numero: nisi p diuinā potētā. Tūc sic p
sniaz oīm theologoz i. ij. sen. di. xxxij.
Deus nō est cā alicuius pcti: qđ hoc nō
esset facere: sed pot? deficere: qđ absur
dū est i deo ponere. vñ Aug. i li. lxxxij.
qstionū. q. iij. Deo auctore nō fit hō dete
rior. Restat ergo qđ pctm per pñiam di
missum: et totāl annihilatus alr redire
nō pōt: nisi p diuinā potētā. Et h est im
possibile vt pbatū est. Ergo pctā dimis
sa nō pnt amplius redire. Faciēda est qđ
pñia: nec recidiuatio timēda est ppter
rōnē iā dictā. Dicas ergo ad parabolā:
et ad auctoritates iā adductas fm Ric. b.
vbi. s. in respōsione pñmi argumēti qđ
p tātō in illis auctoritatibus pctā dicitur
redire: qđ p sequēs pctm culpa gra
uat. Si em̄ mihi peccāti s te indulisti:
et postea s te pecco: ex hoc istud peccas
tū grauius reddif. Vinc est qđ pdictus
doctor vbi. s. q. v. qrit. Si maior est in
gratitudo in casu ab innocētia: qđ a ca
su a vera pñia. Qz ex his pdictis sequif
qđ maior sit ingratitude in casu a vera
pñia: qđ pctm sequēs grauat p pctā di
missa prius p pñiam. Sed pctm in qđ
cadi hō ab innocētia: p nullū aliud pec
catū pcedēs aggrauat. Ad hoc respon
det ipse doctor dicens: qđ gratiaruz actio
duo respicere dī. s. quātitatē doni: et gra
tuitē donationis modū. Respiciedo au
tē ad quātitatē doni magis est ingrat?
innocēs peccādo qđ penitens: qđ ceteris
paribus: malus donū est seruare hoīem
ne peccet: qđ illi qđ peccat indulgere. Ce
teris em̄ paribus nobilior est status in
nocētie qđ pñie. Sed pñderādo moduz
gratuitē donationis: magis est ingrat?

penitēs cū peccat qđ innocēs: qđ quāto
magis qđ elōgat a debito recipēdi bñ
ficiū: tāto est modus donationis magis
gratuitus cū bñficiū sibi pferf. Magis
autē elōgat a receptione grē quātum est
ex parte sua ille qđ peccauit qđ ille qđ nō a
grē pseruatione cecidit. Quibus tñ cōpē
satis si cōpēset aggrauatio: qđ est in ses
quēti pctō ppter pcedentia iā dimissa:
maior est ingratitude cadere a vera pes
nitētia: qđ ab innocētia. Et iō dicit do
ctores: qđ pctōibus recidiuātibus pro
pter eoz ingratitude: dī maior pena
imponi: qđ pctm eoz grauius. Et sic ha
bēt intelligi pdicte auctoritates: et non
aliter. Faciam? ergo pñiam: nec timeas
m? recidiuare: qđ ex assumpta pñia in
micus factus est debilio: et iō minime
timēdus est: qđ fm Viero. Parū timen
dus est hostis: qđ nō pōt vincere nisi vos
lētē. Insup secure pñie libertate hō fit
robustior: s insidias diaboli: tāqđ fortis
armatus et a carcere liberatus: qđ pñia
est armatura dei: de qua ad Ephe. vj.
apls ait: Induite vos armaturā dei: vt
possitis stare aduersus insidias diaboli
Preterea pñiaz agēs fit particeps oīm
custodiētū mādara dei. iuxta illud ps.
cxvij. Particeps ego sum oīm timētuz
te: et custodiētū mādara tua. Appto
pinquat em̄ dñs penitētibus pñctōe
et illuminatiōe. iuxta illō ps. xxvj. Dñs
illuminatio mea et salus mea quē time
bo. Dñs pte. vite mee a quō tre. q. d. nō
a diabolo: nec ab aliqua potētā. et Job
xvij. Done me iuxta te: et cuiusuis man?
pugnet s me. q. d. nō curo. et ad Roma.
vñ. Si deus p nobis qđ cōtra nos? O
rpiani: o mūdi amatores: o tardi: o pi
gri. Ad pñiam: ad pñiaz: dico pueritimi
ni. Faciamus pñiam: qđ dñs defensor et
pñector n̄ est ptra insidias diaboli et tē
tatiōes inimici. Et sic p septia catena.
Traua catena vocaf presum
ptuositas. Presumunt enim
pctōres de misericordia dei
dicētes: qđ male viuēdo de
miserēditur sui. Qđ est dñm

iudicare iniustum: necnō blasphemare eū. Sicut in psona taliū ps. ait: Nō iudicabit dñs nec intelliget deus iacob. ps. xcij. Contra quos dicit Eccli. v. Ne dicas: miseratio dñi magna est: q̄ de spe rues in p̄sumptionē temerariā ⁊ superbiā: ⁊ absq̄ timore i pctis firmā faciēs habitationē. Ad quā tatenā dissoluēdā q̄rit ista q̄stio. *Utrum in deo sit iusticia?* Et videt q̄ nō: q̄ q̄cūq̄ facit oīa p̄ libitō sue volūtatis: nō h̄m iusticiā opatur. Sed sicut dicit apls ad Ephe. s. De oīa operat h̄m p̄ illiū volūtātē sue. Nō ergo iusticia deberet ei attribui. Preterea actus iusticie est reddere debitū: sed deus nulli est debitor: ergo deo nō spectat iusticia. S; p̄ hoc obijcit. *Tota scriptura clamat deū esse iustissimū.* Naz apls ij. ad Tim. iij. dicit: q̄ deus est iudex iustus. Sed nō est iudex iustus i quo nō est iusticia: ergo ⁊c. ⁊ ps. xlvij. ad dñm clamat. Iusticia plena est dextera tua. ⁊ ps. x. Iustus dñs ⁊ iusticias dilexit. Ad hāc q̄stionē respōdet Tho. in. s. par. te. q. xj. ar. s. ⁊ Rich. in. iij. di. xlvj. ar. s. q. s. dicit: q̄ duplex est species iusticie. Una commutatiua: alia distributiua. Prima p̄stitit in mutua datione ⁊ accēptione: v̄puta emptione ⁊ v̄ditione. ⁊ alijs commutationibus. Et hec dicit v. Et hi. iusticia commutatiua. Et hec nō pōt esse i deo: q̄ nullus dedit ei tm̄ qd̄ mereat: vt illi retribuaf. Unde apls ad Rom. xj. c. Quis prior dedit illi ⁊ retribuit ei: quasi diceret nullus. S; cōstitit in distribuēdo: h̄m quā alijs gubernat vel dispēsar: datq̄ vnicuiq̄ h̄m dignitatē suā. Sicut ergo ordo cōgruū familie vel cuiuscūq̄ multitudinis gubernate: demonstrat h̄mōi iusticiā in gubernante: ita ordo vniuersi qui apparet tā in rebus naturalibus q̄ in rebus volūtatis: demonstrat iusticiā dei. Unde dicit Diony. c. iij. de diu. no. Op̄s videre verā esse dei iusticiā q̄ oībus tribuit. Preterea h̄m vniuscuiusq̄ existētijs dignitatem: ⁊ vniuscuiusq̄ naturā: natura in p̄prio saluaq̄ ordine. Et sic p̄ q̄ in

deo est iusticia distributiua: q̄ distribu it bonū ⁊ malū: penā ⁊ gl̄iam. Dicit ergo ad argumēta in oppositū h̄m Tho. vbi s. q̄ quis deus operet oīa h̄m cōsiliū sue volūtatis: tm̄ hoc nō obstat quin operet h̄m iusticiā: q̄ impossibile est q̄ deus nolle qd̄ rō sue sapientie dicitur. Que quidē est sicut lex iusticie: h̄m quā ei volūtas recta ⁊ iusta est. An qd̄cūq̄ facit h̄m volūtate suā iuste facit: sicut il lud qd̄ h̄m legē facimus iuste facimus. Sed nos h̄m legē alicuius superioris: deus autē sibi p̄sē est lex. Ad aliud h̄o dicas h̄m Rich. in r̄sione quarti argumētis: q̄ etsi deus nulli creature debitor: sit et receptor: tm̄ debitor est ex p̄missio. Prosumit em̄ gloriā dare b̄nfaciētibus. Nulli tm̄ est debitor: nisi q̄ voluit. Si autē q̄raf: quare vult: nō r̄ideo nisi q̄ vult: q̄ volūtas sua est cā prima. Et sic p̄ p̄dicta q̄stio. Noli q̄ p̄sumere de m̄a dei: q̄ tāta est iusticia quāta m̄a. Unde Greg. ait: *M̄iam dei debem⁹ erubescere: si iusticiā eius nolum⁹ formidare. ⁊ Diero: Magna est m̄a dei: immo maior q̄ credimus: sed nō minor est iusticia. ⁊ idem Diero. Pot⁹ iusticia est timēda: q̄ m̄a sine p̄nā p̄sumēda. An Deut. x. c. v̄: Deus magnus ⁊ potēs: ⁊ terribilis: q̄ p̄sona nō accepit nec munera. ⁊ Job. ix. c. dicit: Si iustificare me voluerō: os meum cōdēnabit me. Et si innocētē me ostēderō: prauū me cōprobabit. Itē Prouer. vj. c. Zelus ⁊ furor viri: nō parcat in die vindicte: nec acq̄scent cuiusq̄ p̄tib⁹: nec recipiet p̄ redēptione dona plurima. ⁊ ibidē. x. c. dicit: Nō p̄derūt thesauri impietatis i die v̄litionis. Propterea dñs p̄ Esa. loquit. xlvij. c. his p̄sumptuosis. dicit: Reuelabis ignominia tua ⁊ videbis op̄ probū tuū v̄litionē capia: ⁊ nō resistet tibi h̄o. Et per Diero. xlvij. c. ait: Erit cor fortū moab i die illa sicut cor mulieris parturiētis. ⁊ p̄ Ezech. vij. c. ⁊ Sophonie. s. ait: Argētū eorū ⁊ aurum eorū nō poterit eos liberare. Sed p̄nāz age q̄ nō poterit deus iusticiam p̄terire. Et sic p̄ octaua catena.*

Una catena et vltima vor-
 cas loganimitas. Pleriq;
 pctōres miseri sunt: q; vitā
 nrām corporalē nūq; sinez
 habere credūt. Dicūt enim
 intra se. Gaudeamus et epulemur: for-
 tes et diuites sumus: q; nobis maleface-
 re pōt. Cōtra quos est scriptura sacra:
 experiētia exp̄ssa: et euāgelij parabola.
 Scriptura sacra dico: q; Jaco. iij. c. scri-
 bit: Que est vita v̄sa: Vapor ad modicū
 parēs: et deinceps exterminabit. et Job
 iij. dicit: Vō natus de muliere breui vi-
 uēs tpe et. et. xx. c. inq̄t: Gaudij pctōris
 adinstar pūcti. Si ascēderit vsq; ad ce-
 los supbia eius: et caput eius nubes tes-
 tifierit: quasi sterq̄linū in fine p̄detur.
 et David in ps. xxxix. Vidi impiū super-
 altatū eleuatū sicut cedros libani et.
 Et dñs i euāgelio tales cōmouet dicēs
 Mar. xij. Vigilate: nescitis em̄ qñ dñs
 veniet sero an media nocte: an gallican-
 tu: an mane. Ne cū venerit rep̄te inue-
 niat vos dormiētes. Q; Sc̄do cōtra ipsos
 exclamat experiētia: q; videm⁹ iuuenes
 mori: et frequentius q; senes. Noui ego
 iuuenē militē: dñm terrarū multarū in
 paucis diebus morte rep̄tina deficiētē

Cū i quadā ciuitate p̄dicarē: vidi dñm
 filiā militis cū sonitu tubarū et magnis
 pōpis ad nuptias eūtes vno die dñico:
 sed i alia hebdomada sequēti cū la. hy-
 mis ad tumulus sociata est. O iuuenes
 effrenatio iuuenes in sensario: iuuenes
 q; felicitatē ponitis in reb; v̄sio et trāsto-
 rijs: emēdare vos dico: q; nescitis v̄rus
 vsq; ad horā eritis viui. Emendare vos
 dico: q; videtis experiētiā quotidie. Et
 sic videmus vbiq; quoscūq; in iuuetu-
 te: vel in media etate: vel senectute mor-
 ri. Q; Tertio clamat euāgelij parabola
 cōtra p̄dicatores viuere sperātes: q; scripta
 est Lu. xij. de illo diuite qui aie sue dice-
 bat: Aia mea multa habes bona reposita
 in annos plurimos: requiesce: et com-
 ede: bibe: et epulare. Cui dixit de⁹. Stul-
 te hac nocte aiām tuā repetēt a te. Que-
 aut parasti culus erit. Jō infert dñs di-
 cēs: Estote parati: q; qua hora nō puta-
 tis filius hoīs veniet. Et sic p; qualiter
 dissoluit ista catena terribilis et amara.
 Rogem⁹ ergo deū oipotētē: vt p̄cedat
 nobis gr̄as p̄dictas soluēdi catenas: vt
 hic gr̄am et in futuro gloriā ab eo conse-
 quamur: qui viuūt et regnat in secula se-
 culoꝝum. Amen.

lib. Coll. Soc. Jesu Paderborni a. 1610.

¶ Habes in hoc volumine humanissime verbi dei declamator. ce-
 leberrimi viri Roberti de Latio. sacre pagine p̄fessoris: ep̄i aqui-
 natis ex seraphico minoꝝ ordine: sermōes de aduētū de quadras-
 gesima: de penitētia et. vt in capite libri p̄notatū est p̄ varios tra-
 ctatus distinctos: quoz; cuilibet numerū sermonum sibi quadras-
 tem ab alijs p̄termissum: in fronte folioꝝ addidimus.

¶ Impressum est autem presens opus Lugd. per honestum virū
 magistrum Johannem cleyn alemānum. Anno dñi. M. cccc. xij.
 vj. no. Maij.

¶ Registrum presentis operis.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. Z. aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg.
 hh. ij. kl. ll. mm. nn. oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. yy. zz. aa. bb. cc.
 Q̄s sunt quaterni p̄ter, d, qui est ternus, et, X, que est duern⁹,